

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **Ing. P. K.**, zastoupený Mgr. Bc. Rostislavem Smažíkem, advokátem se sídlem Česká Čermná 167, Česká Čermná, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Ředitelství silnic a dálnic ČR**, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, zastoupené JUDr. Ing. Milošem Olíkem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Na Pankráci 1683/127, Praha 4, a **II) město Náchod**, se sídlem Masarykovo náměstí 40, Náchod, zastoupené JUDr. Petrem Šťovíčkem, Ph.D., advokátem se sídlem Malostranské náměstí 5/28, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2022, čj. MD-36985/2021-930/25, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 1. 2023, čj. 30 A 54/2022-112,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství (dále „vyvlastňovací úřad“) rozhodnutím z 19. 10. 2021, čj. KUKHK-22477/DS/2021-14 (dále „rozhodnutí o vyvlastnění“), rozhodl o odnětí vlastnického práva zapsaného v katastru nemovitostí na žalobce k pozemkům parc. č. XA, parc. č. XB, parc. č. XC a parc. č. XD, v obci N., katastrální území B. u N., zapsaných na listu vlastnictví č. X u

Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště Náchod. Vlastnické právo k předmětným pozemkům přešlo na Českou republiku, s příslušností hospodařit s majetkem státu pro osobu zúčastněnou na řízení I) [dále též „OZNŘ I)“].

[2] V záhlaví uvedeným rozhodnutím z 21. 7. 2022 (pozn. NSS: Krajský soud v Hradci Králové uvedl nesprávné datum 1. 7. 2022 – k tomu podrobněji dále v bodě [59] tohoto rozsudku) žalovaný změnil rozhodnutí o vyvlastnění tak, že označení pozemku parc. č. XD, uvedené ve výroku I., nahradil označením parc. č. XE v rozsahu, v jakém je z něj oddělen pozemek parc. č. XD na základě geometrického plánu č. 433-4/2021. Lhůtu, v níž je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění, určenou ve výroku II., zkrátil ze čtyř let na dva roky. Náhradu za vyvlastnění, stanovenou ve výroku III., zvýšil na částku 1 622 640 Kč. Do výčtu účastníků řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu doplnil žalobce a osobu zúčastněnou na řízení II) [dále též „OZNŘ II)“]. Ve zbytku žalovaný rozhodnutí o vyvlastnění potvrdil.

[3] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Hradci Králové výše uvedeným rozsudkem. Předně však ze správního spisu ověřil, že účastníkům řízení nebylo řádně doručeno rozhodnutí žalovaného, neboť spolu s ním nebyl doručen geometrický plán, na nějž rozhodnutí odkazovalo. Uvedené pochybení však nepovažoval za důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost. V souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu z 10. 8. 2022, čj. 10 As 169/2022-93, žalovanému uložil, aby rozhodnutí žalovaného včetně geometrického plánu řádně doručil všem účastníkům řízení jiným zákonným způsobem než datovou zprávou, což žalovaný učinil. Soud neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným ani z důvodu, že vyvlastňovací úřad nerozhodl samostatným výrokem o „návrhu (žádosti)“ žalobce o rozšíření vyvlastnění podle § 4 odst. 3 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění). Podle krajského soudu má totiž takový návrh charakter námítky proti vyvlastnění ve smyslu § 22 odst. 2 téhož zákona, a proto o něm vyvlastňovací úřad nemusel samostatným výrokem rozhodnout. Rozhodnutí žalovaného podle krajského soudu není nepřezkoumatelné ani v části zkrácení lhůty, v níž je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění, neboť žalovaný svůj závěr odůvodnil dostatečně. Pochybení krajský soud neshledal ani v postupu žalovaného, jenž doplnil do správního spisu další podklady, s nimiž dal žalobci možnost se seznámit a reagovat na ně. Žalovaný neporušil zásadu dvojinstančnosti správního řízení ani jinak nezkrátil žalobce na jeho veřejných subjektivních právech.

[4] Dále krajský soud potvrdil závěry správních orgánů, že v době zahájení vyvlastňovacího řízení bylo stále platné Územní rozhodnutí č. 3432/2016-1 vydané Městským úřadem Náchod 16. 12. 2016, čj. MUNAC 9586/2016, o umístění stavby „silnice I/33 Náchod – obchvat, I/14 Vysokov – Vrchoviny“ (dále „územní rozhodnutí“). Rozhodnutí totiž nabylo právní moci 4. 4. 2017 s platností na dobu čtyř let, tedy do 4. 4. 2021. V důsledku zahájení jiného vyvlastňovacího řízení 17. 3. 2021 však v souladu s § 2 odst. 3 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), nepozbylo platnosti. Krajský soud ve shodě se správními orgány dospěl k závěru, že nepozbytí platnosti dopadá na územní rozhodnutí jako celek, tj. vůči všem jeho účastníkům včetně žalobce. Dalším důvodem nepozbytí platnosti, bylo dokončení realizace přeložky SO 439 Přípojky pro automatický sčítač dopravy na I/14 od společnosti ČEZ Distribuce, a. s. (dále též „přípojka pro automatický sčítač dopravy“), jako funkční

pokračování

součástí celé stavby. Tím bylo podle § 93 odst. 4 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále „stavební zákon“), započato s využitím území pro stanovený účel.

[5] Podle krajského soudu byla splněna i další podmínka přípustnosti vyvlastnění spočívající v nemožnosti získat práva k pozemku dohodou. Soud uvedl, že mezi účastníky není sporu o tom, že mezi nimi kontraktační jednání probíhalo. Dohoda však nebyla možná, protože žalobce požadoval odkoupení všech jeho pozemků včetně rodinného domu, což OZNŘ I) odmítla, neboť pro takový postup nebyly splněny zákonné předpoklady. Nemožnost dohody tedy nespočívala, jak namítal žalobce, v chybném znaleckém posudku jako podkladu nabídnuté kupní smlouvy. Žalobce navíc znalecký posudek ani na něj navazující závěry správních orgánů nikterak konkrétně nezpochybil ani nevyvrátil. Dále krajský soud potvrdil, že nebyly splněny podmínky pro rozšíření předmětu vyvlastnění podle § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění, neboť není pravda, že by zbylé žalobcovy nemovitosti nebylo možné užívat vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi. Splnění podmínek nezakládá ani sama existence ochranného pásma silnice.

II. Kasační stížnost

[6] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Namítl, že si krajský soud nesprávně posoudil otázku platnosti vydaného územního rozhodnutí. Argumentaci krajského soudu o nepozbytí platnosti v důsledku zahájení jiného vyvlastňovacího řízení považuje stěžovatel za nepřesvědčivou, navíc nabourává právní jistotu účastníků územního řízení. Zákonodárce jistě zamýšlel § 2 odst. 3 liniového zákona tak, že pouze v rámci probíhajícího vyvlastňovacího řízení, a právě jen pro toto řízení, se doba platnosti územního rozhodnutí staví. Úmyslem zákonodárce bylo dokončit již zahájené vyvlastňovací řízení a nikoli možnost neomezeně prodlužovat platnost územního rozhodnutí řetězením jednotlivých vyvlastňovacích řízení. Bylo-li proto zahájeno v době platnosti územního rozhodnutí vyvlastňovací řízení s jiným účastníkem, tedy nikoli se stěžovatelem, nemůže mít tato skutečnost vliv na platnost územního rozhodnutí vůči stěžovateli. O zahájení jiného vyvlastňovacího řízení totiž ostatní účastníci nejsou informováni, a proto nemají povědomí o tom, zda územní rozhodnutí stále platí či nikoli. Legitimně se tak spoléhají na platnost stanovenou samotným územním rozhodnutím. Pro prodloužení platnosti územního rozhodnutí je stanoven v § 93 odst. 3 stavebního zákona jasně daný postup.

[8] K nepozbytí platnosti územního rozhodnutí nemohlo podle stěžovatele dojít ani na základě § 93 odst. 4 písm. b) stavebního zákona realizací přeložky přípojky pro automatický sčítač dopravy. Bez přípojky i automatického sčítače dopravy lze stavbu obchvatu Náchoda bez problémů realizovat. Sčítač dopravy není nezbytnou součástí stavby obchvatu, neboť nijak nepodmiňuje stavbu vlastního tělesa komunikace. Pokud tam sčítač dopravy nebude, nebude to nijak bránit využití komunikace. Na nyní projednávanou věc proto nedopadá krajským soudem uvedená judikatura týkající se napojení domu na inženýrskou síť, bez čehož nelze fakticky dům užívat. Stavba silniční komunikace však funkčně, prostorově ani časově s přípojkou elektřiny pro sčítač dopravy nijak nesouvisí. Navíc nebylo žádáno o žádné stavební povolení k přípojce. Touto stavbou

tedy ani nemohlo být započato s využitím území pro stanovený účel, jak předpokládá § 93 odst. 4 písm. b) stavebního zákona. Toto ustanovení nadto dopadá pouze na případy, kdy se povolovací rozhodnutí nebo jiný úkon nevydává, proto jej nelze aplikovat na stavbu obchvatu Náchoda, jež povolovacímu řízení podléhá. Realizací přípojky byl rovněž porušen územním rozhodnutím stanovený postup vedoucí prvně k vydání stavebního povolení. Až po jeho vydání by případně mohla přicházet v úvahu realizace staveb nevyžadujících stavební povolení. Formulace územního rozhodnutí nepřipouští možnost ihned po jeho vydání započít se stavbami, které nevyžadují stavební povolení.

[9] Dále krajský soud neprávě posoudil podmínku přípustnosti vyvlastnění spočívající v tom, že nebylo možno práva k vyvlastněným pozemkům stěžovatele získat dohodou nebo jiným způsobem, a rovněž nepřihlédl k tomu, že kontraktační proces byl stížen vadou předloženého znaleckého posudku. Vedle toho se krajský soud vůbec nezabýval tím, že ze strany OZNŘ I) nebyla žádná snaha o uzavření dohody o výkupu pozemků se stěžovatelem. Nedošlo k žádnému osobnímu jednání, ač bylo stěžovatelem navrhováno. Taktéž případná směna pozemků byla ze strany OZNŘ I) vyřízena tak, že žádné vhodné pozemky nejsou k dispozici. Směna však jistě byla možná minimálně u lesních pozemků, jež k dispozici ve vlastnictví České republiky jsou. Pokud krajský soud uvedl, že je nesporné, že kontraktační jednání mezi účastníky probíhalo, není stěžovateli zřejmé, z kterých skutečností k tomuto závěru soud došel. Stěžovatel totiž právě v žalobě popisoval neochotu OZNŘ I) k uzavření dohody či snahy najít oboustranně přijatelné řešení.

[10] Krajský soud rovněž dospěl k nesprávnému závěru, že o návrhu (žádosti) na rozšíření předmětu vyvlastnění není třeba rozhodnout samostatným výrokem rozhodnutí o vyvlastnění, neboť jde „pouze“ o námitku proti vyvlastnění. Pokud je však v textu § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění uvedeno *„jestliže o to vyvlastňovaný požádá“*, jde bezesporu o samostatnou žádost, nikoli pouhou námitku. Správný není ani závěr krajského soudu, že by vyvlastňovaný nemohl disponovat touto částí řízení, neboť jistě může svoji žádost o rozšíření předmětu vyvlastnění vzít následně zpět.

[11] Stěžovatel je přesvědčen, že řádně označil nepřiměřené obtíže související s užíváním zbylých pozemků. Správní orgány ani krajský soud se však řádně nevypořádaly s konkrétními námitkami týkajícími se splnění podmínek pro rozšíření předmětu řízení. Není pravdou, že by byl přístup ke zbylým pozemkům stěžovatele vyřešen v rámci územního rozhodnutí, jak uvedl krajský soud, neboť stavební objekt SO 149 „Přeložka cesty v km 5,600 – 5,940 I/33 vpravo“ se vůbec netýká pozemků parc. č. XF, XG, XH a XI v k. ú. B. u N. Touto přeložkou cesty není řešen přístup na uvedené pozemky. Skutečnost, že přístup a příjezd na pozemky není zajištěn, je pak zřejmá i z dokumentace ke stavebnímu povolení. Nesprávné jsou též závěry krajského soudu, že možnost pádů předmětů z mostu na pozemky stěžovatele, popř. i automobilů, je nepravděpodobná. K vyhazování předmětů z vozidel nebo pádům částí nákladu dochází denně. Pády námrazy a sněhu z mostu při zimní údržbě jsou také docela běžnou záležitostí. Srovnávat tyto události se stavbou skladu jaderného paliva a pádem největšího letadla na tento sklad, jak učinil krajský soud, je dost odvážné. Navíc z projektové dokumentace ke stavebnímu povolení je zřejmé, že stavba bude prováděna i na pozemcích stěžovatele, o něž navrhoval vyvlastnění rozšířit, avšak vyvlastněny nebyly – konkrétně parc. č. XF a parc. č. XI v k. ú. B. u N. Došlo tak přesně k situaci popisované v komentáři k zákonu o vyvlastnění, který citoval krajský soud, aniž to správní orgány či krajský soud vzaly v úvahu.

pokračování

[12] Stěžovatel rovněž namítl, že v důsledku vady řízení před krajským soudem byl fakticky zbaven možnosti výkonu svých vlastnických práv. Správně měl krajský soud zrušit vadné rozhodnutí žalovaného, neboť nebylo stěžovateli řádně doručeno. Jelikož tak neučinil, došlo k přepisu vlastnictví v katastru nemovitostí ze stěžovatele na OZNŘ I), aniž nabylo rozhodnutí o vyvlastnění právní moci. Stěžovateli tak bylo nezákonně odňato vlastnické právo, čemuž krajský soud nezabránil. Krajský soud rovněž vůbec neměl rozhodovat o odkladném účinku. Navíc, v důsledku jeho postupu obdržel stěžovatel dvě rozhodnutí žalovaného, každé s jiným datem – nejprve s datem 1. 7. 2022 a následně 21. 7. 2022.

III. Vyjádření žalovaného

[13] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Konkrétně uvedl, že stěžovatelem prosazovaný výklad § 2 odst. 3 liniového zákona je v rozporu se záměrem plynoucím z důvodové zprávy k zákonu č. 403/2020 Sb. Teleologickým výkladem uvedeného ustanovení nelze dospět k jinému závěru, než který plyne z jeho výkladu gramatického. Jde o obdobný vztah jako u územních a stavebních řízení. Prodloužení a stavení doby platnosti územního rozhodnutí jsou dva různé instituty. Pokud jde o provedení přípojky pro automatický sčítač dopravy, jednalo se pro žalovaného i krajský soud o sekundární důvod nepozbytí platnosti územního rozhodnutí.

[14] Ohledně důvodu neúspěchu kontraktačního procesu žalovaný poukázal na dopis stěžovatele z 22. 3. 2021, v němž jasně deklaroval „*nepřekročitelný požadavek odkupu veškerých nemovitostí*“. Nemělo proto smysl snažit se o osobní jednání. Stěžovatel nepožadoval směnu lesního pozemku, a to ani implicitně jako alternativu. Jednoznačně požadoval výhradně pozemek pro výstavbu domu. Kasační námitka je proto nepřipustná. Nadto, otázku směny nelze jednoduše redukovat na to, zda lesní pozemek vlastní stát, neboť věc je mnohem složitější. Stěžovatel v kasační stížnosti nevznnesl žádnou konkrétní argumentaci vůči závěrům krajského soudu v bodech 60 až 64 napadeného rozsudku, že nemožnost dohody nespočívala v chybném znaleckém posudku jako podkladu nabídnuté kupní smlouvy.

[15] Proti stěžovatelovu gramatickému výkladu § 4 odst. 3 liniového zákona žalovaný uvedl, že správní i soudní praxe je jednotná a ustálená ve výkladu, že se samostatným výrokem nerozhoduje. Navíc, zákon o vyvlastnění není nejpresnější ani u jiných ustanovení.

[16] Namítá-li stěžovatel, že podle oznámení o zahájení stavebního řízení a projektové dokumentace pro vydání stavebního povolení má být stavba prováděna i na jeho pozemcích, o které požadoval rozšířit vyvlastnění, nejde podle žalovaného o skutečnost významnou pro vyvlastňovací řízení a jeho soudní přezkum. Pro vyvlastňovací řízení je významné výhradně územní rozhodnutí a není tak možné z případného jiného návrhu stavby ve stavebním řízení dovozovat důsledky pro vyvlastňovací řízení. Žalovaný nebyl povinen ani oprávněn zkoumat stavební záměr obchvatu města Náchoda podle projektové dokumentace pro vydání stavebního povolení. Stejně jako v žalobě stěžovatel i v kasační stížnosti pouze tvrdí znepřístupnění svých pozemků, aniž přímo reaguje na vypořádání krajského soudu, že žalobní námitky byly velmi obecné, v rovině prostého nesouhlasu se závěry žalovaného. Pravděpodobnost pádu vozidel z konkrétního mostu nad pozemky stěžovatele je mnohem menší než ze všech mostů v ČR, tj. zcela minimální. Rozsudkem

Nejvyššího správního soudu týkajícího se skladu vyhořelého jaderného paliva krajský soud pouze ilustroval, že mnohé stavby mohou mít teoreticky závažné vlivy na okolí, což však neznamená, že nejhorší možný představitelný, ale současně silně nepravděpodobný vliv, je důvodem pro rozšíření vyvlastnění.

[17] S odkazem na aktuální rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu dospěl krajský soud ke správnému závěru, že nesprávné doručení rozhodnutí žalovaného stěžovateli nezakládá důvod pro jeho zrušení. Dále žalovaný objasnil, že neexistují dvě časové verze jeho rozhodnutí, nýbrž pouze jedna verze z 21. 7. 2022. Datum „1. července 2022“ vzniklo překrytím první číslice „2“ v datu polem elektronického podpisu v elektronickém vyhotovení napadeného rozhodnutí. Elektronický podpis je z 21. 7. 2022. Tvrzením o nevykonatelnosti rozhodnutí žalovaného před jeho řádným doručením společně s geometrickým plánem stěžovatel fakticky napadá vklad provedený příslušným katastrálním úřadem. Stěžovatel však v nyní projednávané věci nemůže brojit proti důsledkům jiného, vkladového, řízení.

IV. Vyjádření osob zúčastněných na řízení

[18] Podle OZNŘ I) stěžovatel v kasační stížnosti z velké části pouze opakuje obecné námitky, které již byly správními orgány i krajským soudem opakovaně vypořádány jako nedůvodné. Navrhla proto, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

[19] Závěr krajského soudu o platnosti územního rozhodnutí je správný. Konstrukce stěžovatele, že by docházelo k prodloužení platnosti územního rozhodnutí jen ve vztahu k jednomu konkrétnímu vyvlastňovacímu řízení a ve zbytku by územní rozhodnutí mělo pozbyť platnosti, nedává žádný praktický smysl. Ustanovení § 2 odst. 3 liniového zákona by bylo nepoužitelné. Územní rozhodnutí musí ze své podstaty působit vůči všem účastníkům územního řízení. Proto není udržitelná argumentace, kdy územní rozhodnutí pro někoho platné je, a pro někoho jiného není. Informace o probíhajících vyvlastňovacích řízeních a nemovitostí, kterých se týkají, jsou veřejně přístupné, případně se mohl dotázat příslušných správních orgánů. Stěžovatelovy námitky ohledně možné potřeby lepší informovanosti účastníků souvisejících územních, stavebních či vyvlastňovacích řízení jsou tak pouze úvahy *de lege ferenda*.

[20] Přípojka pro automatický sčítač dopravy je nezbytnou součástí příslušné dopravní infrastruktury a jde tak o funkční součást celé stavby, nikoli stavbu podružnou. Z povahy věci jsou právě přípojky jednotlivých objektů realizovány mezi prvními, neboť vyžadují výkopové práce. Prostorovou souvislost je třeba posuzovat ve vztahu k celé stavbě obchvatu, nikoli toliko k vyvlastněným pozemkům. Vzhledem ke skutečnosti, že možnost realizovat některé stavební objekty bez stavebního povolení vyplývá přímo ze stavebního zákona, je bez významu, že to výslovně není uvedeno v územním rozhodnutí. Možnost užití § 93 odst. 4 písm. b) stavebního zákona v případech jako je tento plyne i z judikatury Nejvyššího správního soudu, z níž příléhavě vyšel i krajský soud. V současné době je územní rozhodnutí platné na základě žádosti o vydání stavebního povolení podané 10. 5. 2022.

[21] Přes skutečnou snahu OZNŘ I) nebylo dosažení dohody o získání potřebných práv možné z důvodu na straně stěžovatele. V rozporu se spisovým materiálem je tvrzení stěžovatele, že se OZNŘ I) vůbec nesnažila uzavřít se stěžovatelem dohodu o výkupu

pokračování

pozemků, čímž mělo dojít k nesplnění podmínky přípustnosti vyvlastnění. Vzájemná komunikace probíhala již od roku 2017. OZNŘ I) nabízela i možnost osobního či telefonického jednání. Stěžovatel však veškeré nabídky setrvale odmítal s tím, že jeho nepřekročitelným požadavkem je odkup veškerých jeho nemovitostí. Pro takový postup však nebyly splněny zákonné předpoklady, neboť nebylo znemožněno či nepřiměřeně ztíženo užívání zbylých nemovitostí stěžovatele ve smyslu § 3b odst. 8 liniového zákona. Skutečnosti uváděné stěžovatelem totiž nepředstavovaly naplnění zákonných předpokladů pro odkoupení, resp. vyvlastnění dalších nemovitostí stěžovatele. I judikatura Nejvyššího správního soudu potvrzuje, že rozšíření katalogu návrhem kupní smlouvy vymezených nemovitostí není povinností vyvlastnítele ve smyslu § 5 zákona o vyvlastnění. Odmítnutí odkoupit i další nemovitosti, jež nejsou nezbytné pro uskutečnění stavby dopravní infrastruktury, tak nezakládá nepřípustnost následného vyvlastnění. Svoji zákonnou povinnost OZNŘ I) splnila tím, že stěžovateli předložila nabídku k odkupu pozemků stěžovatele, které jsou potřebné pro účely stavby obchvatu Náchoda, o které se snažila konstruktivně jednat. Požadavek na směnu pozemků byl řádně prověřen, avšak ve vlastnictví státu nebyl k dispozici žádný vhodný pozemek, dle stěžovatelových požadavků (pozemek o minimální výměře 3 000 m² určený územním plánem k výstavbě domu). Ani směna by ale neřešila stěžejní důvod pro nemožnost uzavřít dohodu, tj. nerealizovatelný požadavek na odkup veškerých pozemků stěžovatele. Na neúspěch kontraktačního procesu proto neměla žádný vliv otázka znaleckého posudku.

[22] OZNŘ I) se plně ztotožnila se závěry i argumentací správních orgánů a krajského soudu, že o požadavku na rozšíření předmětu vyvlastnění není třeba rozhodnout samostatným výrokem rozhodnutí o vyvlastnění. Správní orgány se tímto požadavkem zevrubně zabývaly ve svých rozhodnutích. Spolu s krajským soudem rovněž dospěly ke správnému závěru, že hmotněprávní důvody pro rozšíření předmětu vyvlastnění dány nebyly. Stěžovatel svá tvrzení o důvodech, které mu údajně mají znemožňovat užívání zbylých pozemků, nepodložil žádnými důkazy. Jeho tvrzení jsou formulována jen v obecné a spekulativní rovině. Důkazní břemeno bylo na jeho straně.

[23] Vzhledem k předmětu nynějšího řízení je bez významu poukazování stěžovatele na usnesení o nepřiznání odkladného účinku. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že pro přezkum rozhodnutí o vyvlastnění není relevantní ani to, že se stěžovatel cítí dotčen postupem katastrálního úřadu a provedením vkladu na základě původní doložky právní moci rozhodnutí žalovaného. Lze tedy shrnout, že čistě procesní vada spočívající v nesprávném doručení rozhodnutí žalovaného s geometrickým plánem již byla náležitě zhojena v řízení před krajským soudem.

[24] Stručnější vyjádření OZNŘ II) se v podstatných bodech plně shoduje s vyjádřením OZNŘ I).

V. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[25] Kasační stížnost není důvodná.

[26] Nejvyšší správní soud vypořádal kasační námitky v chronologickém pořadí tak, jak po sobě následují jednotlivé kroky vedoucí k vyvlastnění.

V.1 Namítané vady kontraktačního procesu

[27] Stěžovatel namítal vady kontraktačního procesu, jenž měly spočívat v tom, že žádná jednání reálně neproběhla a návrh kupní smlouvy byl založen na chybném znaleckém posudku. Nebyla tak splněna podmínka přípustnosti následného vyvlastnění podle § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění.

[28] Podle § 3 odst. 1 věty druhé zákona o vyvlastnění *není vyvlastnění přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem.*

[29] Podle § 5 odst. 1 téhož zákona *je vyvlastnění přípustné, pokud se vyvlastniteli nepodařilo ve lhůtě 90 dnů uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění stanoveného zákonem. Lhůta k uzavření smlouvy s vyvlastňovaným počíná běžet dnem následujícím po doručení návrhu na uzavření smlouvy vyvlastňovanému.*

[30] Nejvyšší správní soud se plně ztotožnil se závěry správních orgánů, a především krajského soudu, že mezi stěžovatelem a OZNŘ I) jako investorem stavby skutečně probíhala kontraktní jednání ve smyslu zákona o vyvlastnění. Nutno vyjít ze skutečnosti, že kontraktní jednání nelze omezovat na pouhé předložení nabídky a její případné přijetí či odmítnutí. Předmětem jednání je i samotné navázání vzájemné komunikace směřující ke sladění představ o zamýšlené transakci. Současně je zcela běžné, že se představy jednotlivých stran takového předsmluvního jednání nesejdou a proces vyjednávání je neúspěšný, či z důvodu zcela odlišných představ není možné přikročit ani ke konkrétnějšímu natavení podmínek smlouvy. V nyní projednávané věci není podle Nejvyššího správního soudu pochyb, že mezi uvedenými subjekty probíhala vzájemná komunikace stran předmětu případné dohody. To jednoznačně plyne z prvostupňového správního spisu, kde je na č. l. 354 až 363 doložena písemná komunikace mezi OZNŘ I) zastoupenou společností SATRA, spol. s r.o., jako osobou zmocněnou pro jednání ve věci majetkoprávní přípravy stavby obchvatu Náchoda, a stěžovatelem. Tato komunikace, iniciovaná OZNŘ I) dopisem z 8. 3. 2021 obsahujícím možnost osobního jednání, probíhala minimálně od března do června 2021, a jejím předmětem byla žádost o uzavření smlouvy na pozemky nutné pro realizaci obchvatu. Není tedy pravdou, že OZNŘ I) nebyla ochotná k osobnímu jednání a k uzavření smlouvy. Pouze nepřistoupila na stěžovatelův požadavek odkupu veškerých jeho nemovitostí, stejně jako stěžovatel nebyl ochoten přistoupit na odkup pouze některých jeho nemovitostí. V takovém případě je logické, že nebylo možné nalézt oboustranně přijatelné řešení. To však nemůže znamenat, že kontraktní jednání vůbec neproběhlo. Námitka stěžovatele je proto nedůvodná.

[31] Jak vyplývá ze vzájemné komunikace, důvodem nemožnosti uzavření kupní smlouvy na část stěžovatelových pozemků potřebných pro účely stavby byl opakovaně deklarovaný nepřekročitelný požadavek stěžovatele, aby OZNŘ I) odkoupila jeho veškeré nemovitosti (viz dopisy stěžovatele z 22. 3. 2021 na č. l. 355, z 20. 4. 2021 na č. l. 358, z 12. 5. 2021 na č. l. 360 a z 8. 6. 2021 na č. l. 362). Jinými slovy, důvodem neuzavření dohody ve smyslu § 3 odst. 1, resp. smlouvy ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění, byla skutečnost, že se absolutně nesešly představy jednotlivých stran kontraktačního jednání. Zároveň nic nenasvědčuje tomu, že by postoj OZNŘ I) byl výsledkem libovůle či snahy o pouhé splnění podmínky přípustnosti následného vyvlastnění. Krajský soud v tomto

pokračování

ohledu v bodě 53 rozsudku přílehlavě citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu z 26. 4. 2017, čj. 2 As 22/2017-57, podle nějž nemůže být (budoucí) vyvlastnitel ve smyslu § 5 zákona o vyvlastnění nucen k rozšíření katalogu návrhem kupní smlouvy vymezených nemovitostí, neboť k tomu slouží postup podle § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění.

[32] Není ani pravdou, že krajský soud nepřihlédl k tomu, že kontraktační proces byl stížen vadou předloženého znaleckého posudku. Právě v návaznosti na výše uvedené krajský soud opakovaně zdůraznil (viz body 60 a 64 napadeného rozsudku), že cena uvedená ve znaleckém posudku neměla vliv na výsledek kontraktačního procesu, neboť stěžovatel dával opakovaně najevo, že jeho hlavním požadavkem je rozšíření vyvlastnění o další pozemky, nikoliv otázka ceny. Pokud se krajský soud následně vyjádřil i k samotnému znaleckému posudku, učinil tak pouze nad rámec rozhodovacích důvodů, jak plyne z bodů 63 a 64 napadeného rozsudku. Pokud tedy stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že chybný znalecký posudek způsobil vadu kontraktačního procesu, pominul stěžejní rozhodovací důvod krajského soudu. Námitka poukazující na chybný znalecký posudek je proto nepřijatelná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS z 23. 1. 2023, čj. 8 Afs 192/2021-32, bod 31).

[33] Stěžovatel dále namítl, že jistě byla možná směna alespoň u lesních pozemků. I kasační tato námitka je nepřijatelná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl.

[34] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v nyní projednávané věci byla splněna podmínka přípustnosti vyvlastnění spočívající v tom, že práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění nebylo možné získat dohodou nebo jiným způsobem, resp. se vyvlastniteli nepodařilo ve lhůtě 90 dnů uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění stanoveného zákonem (§ 3 odst. 1 a § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění).

V.2 (Ne)platnost územního rozhodnutí

[35] Stěžovatel rovněž namítl, že nebyla splněna podmínka pro vyvlastnění spočívající v existenci platného územního rozhodnutí. Krajský soud si totiž otázku platnosti nesprávně posoudil. Podle stěžovatele nemohlo dojít ve vztahu k němu k nepozbytí platnosti územního rozhodnutí v důsledku zahájení vyvlastňovacího řízení s jiným účastníkem.

[36] Podle § 2 odst. 3 liniového zákona platí, že *po dobu vyvlastňovacího řízení se běh lhůty platnosti územního rozhodnutí, stavebního povolení a společného povolení, kterým se stavba umísťuje a povoluje (dále jen „společné povolení“), staví.*

[37] Podle § 93 odst. 4 písm. a) a b) stavebního zákona *územní rozhodnutí nepozbývá platnosti, a) bylo-li na základě žádosti podané v době jeho platnosti vydáno pravomocné stavební povolení nebo jiné obdobné rozhodnutí podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů, nebo nabyl-li v době jeho platnosti právních účinků souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru, b) bylo-li v době jeho platnosti započato s využitím území pro stanovený účel v případech, kdy se povoloovací rozhodnutí nebo jiný úkon nevydává.*

[38] Podle § 40 odst. 1 věty první zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) („dále starý stavební zákon“) *rozhodnutí o umístění stavby a rozhodnutí o využití území platí dva roky ode dne, kdy nabylo právní moci, nestanovil-li stavební úřad v odůvodněných případech delší lhůtu; nepozbývá však platnost, pokud byla v těchto lhůtách podána žádost o stavební povolení nebo povolení k terénním úpravám a pracím podle tohoto zákona (§ 71 odst.1), nebo bylo-li započato s využitím území ke stanovenému účelu.*

[39] Ačkoli stěžovatel v kasační stížnosti pouze opakuje svoji žalobní argumentaci založenou na úmyslu zákonodárce, nejde o nepřipustnou kasační námitku. Podle Nejvyššího správního soudu totiž v tomto případě lze v opakování žalobní námítky spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu. Je tomu tak mj. proto, že se krajský soud k úmyslu zákonodárce sice podrobně argumentuje (body 30 až 35 napadeného rozsudku), avšak své úvahy už výslovně nepropojuje s námitkou poukazující na institut prodloužení platnosti územního rozhodnutí; to lze z rozsudku krajského soudu dovodit pouze implicitně (srov. rozsudky NSS ze 7. 9. 2022, čj. 8 As 178/2020-38, body 37 a násl., a ze 4. 5. 2023, čj. 8 Afs 262/2021-55, bod 39).

[40] Nicméně, Nejvyšší správní soud i v této otázce souhlasí se závěry správních orgánů a krajského soudu, že k nepozbytí platnosti územního rozhodnutí jako celku došlo v souladu s § 2 odst. 3 liniového zákona zahájením jiného vyvlastňovacího řízení 17. 3. 2021, tj. ještě v době jeho platnosti (do 4. 4. 2021).

[41] Argumentuje-li stěžovatel úmyslem zákonodárce, lze odkázat na důvodovou zprávu k zákonu č. 225/2017 Sb., jímž byl změněn § 2 odst. 3 liniového zákona (viz bod 33 napadeného rozsudku). Z textu důvodové zprávy jasně plyne, že smyslem a účelem zavedení institutu stavení běhu lhůty platnosti územního rozhodnutí v liniovém zákoně je snaha předejít nutnosti žádat, třebas i opakovaně, o prodloužení platnosti (§ 93 odst. 3 stavebního zákona). Jak uznává sám stěžovatel v žalobě i kasační stížnosti, prodloužení platnosti územního rozhodnutí se týká všech účastníků územního řízení a dopadá tak na územní rozhodnutí jako celek. Pokud tedy bylo úmyslem zákonodárce, aby se stavením běhu lhůty platnosti územního rozhodnutí předešlo nutnosti žádat o její prodlužování pro celé územní rozhodnutí, je logické, že i institut stavení musí vždy dopadat na platnost územního rozhodnutí jako celku, tj. na všechny jeho účastníky (včetně stěžovatele). V opačném případě by stavení lhůty platnosti územního rozhodnutí nemohlo plnit zamýšlený účel a bylo by v podstatě zbytečné, neboť by stejně muselo být žádáno o prodloužení platnosti územního rozhodnutí. Výklad zastávaný stěžovatelem by tedy smysl § 2 odst. 3 liniového zákona zcela vyprázdnil.

[42] Ke shodnému výkladu § 2 odst. 3 liniového krajský soud dospěl na základě podrobnějšího rozboru právní úpravy, včetně důvodových zpráv. Tím tedy implicitně (rozsudek NSS z 24. 8. 2022, čj. 2 Afs 194/2020-52, bod 12 a další tam citovaná rozhodnutí) vypořádal i žalobní námitku, že pro prodloužení platnosti územního rozhodnutí je stanoven v § 93 odst. 3 stavebního zákona jasně daný postup. Z výše uvedených důvodů totiž prodloužení platnosti územního rozhodnutí přichází v úvahu až sekundárně, nedojde-li ke stavení, resp. nepozbytí platnosti. Ve stručnosti lze odkázat rovněž na závěry rozsudku čj. 4 As 202/2021-44, bod 44, podle něž nepozbylo-li územní rozhodnutí platnosti, nebyly splněny podmínky pro řízení o prodloužení jeho platnosti postupem

pokračování

podle § 93 odst. 3 stavebního zákona, a práva účastníků tohoto řízení tak nemohla být porušena.

[43] V bodě 34 napadeného rozsudku krajský soud dále uvedl, že *[p]rincipiálně jde tedy u vztahu územního a vyvlastňovacího řízení ve smyslu § 2 odst. 3 liniového zákona o totéž, jako u vztahu územního a stavebního řízení – následné řízení se dělí na více samostatných řízení s užším okruhem účastníků řízení, avšak územní rozhodnutí může být platné (nebo pozbyt platnosti) jen jako celek, proto postačí jakékoliv z následných řízení, aby územní rozhodnutí nepozbylo platnosti*. Podle krajského soudu je tedy třeba vykládat § 2 odst. 3 liniového zákona shodně s institutem nepozbytí platnosti upraveným ve stavebním zákoně.

[44] Byť se judikatura správních soudů výkladem § 2 odst. 3 liniového zákona dosud nezabývala, lze i podle Nejvyššího správního soudu analogicky vyjít ze závěrů judikatury ohledně § 93 odst. 4 stavebního zákona, resp. § 40 odst. 1 starého stavebního zákona. Stejně jako krajský soud totiž ani Nejvyšší správní soud nevidí žádný důvod k rozlišování mezi jednotlivými právními skutečnostmi, s nimiž zákon spojuje nepozbytí, resp. stavení lhůty platnosti územního rozhodnutí.

[45] V rozsudku z 8. 11. 2018, čj. 1 As 418/2017-92, se Nejvyšší správní soud zabýval výkladem § 40 odst. 1 starého stavebního zákona na podkladě žádosti o (dodatečné) stavební povolení, přičemž v bodě 33 rozsudku výslovně uzavřel, že *„[v] obecné rovině lze proto konstatovat, že ačkoliv nebylo územní rozhodnutí konzumováno v celém rozsahu, pro zachování jeho platnosti postačí, pokud bylo konzumováno alespoň částečně. Rozhodnutí o umístění stavby ze dne 3. 6. 1988, č. j. 440-126/88, je tedy přes jeho částečnou konzumaci stále platné v celém rozsahu*“. Ke stejnému závěru dospěl i v bodě 25 rozsudku z 24. 1. 2023, čj. 4 As 344/2020-43. Obdobný závěr ve vztahu k § 93 odst. 4 stavebního zákona plyne rovněž z rozsudků Nejvyššího správního soudu z 29. 6. 2017, čj. 8 As 112/2016-60, bod 18, z 25. 1. 2018, čj. 10 As 47/2017-48, bod 37, z 13. 1. 2022, čj. 4 As 202/2021-44, bod 32, ze 17. 2. 2022, čj. 6 As 347/2021-43, body 20 a 21, a z 3. 11. 2022, čj. 5 As 148/2022-56, body 45 a 46.

[46] Z uvedené judikatury jednoznačně plyne, že nastane-li právní skutečnost, s níž zákon spojuje nepozbytí platnosti územního rozhodnutí, byť se dotýká pouze jeho části, zůstane územní rozhodnutí vždy platné v celém svém rozsahu, tj. i vůči všem jeho účastníkům.

[47] V nyní projednávané věci není mezi účastníky a osobami zúčastněnými na řízení sporu o tom, že dne 17. 3. 2021 bylo zahájeno jiné vyvlastňovací řízení ve vztahu k nemovitostem potřebným pro účely stavby obchvatu Náchoda. Vzhledem k této skutečnosti dospěly správní orgány i krajský soud ke správnému závěru, že v době zahájení vyvlastňovacího řízení vůči stěžovateli, jakož i po celou jeho dobu bylo územní rozhodnutí na stavbu obchvatu Náchoda stále platné. Námitky stěžovatele jsou proto nedůvodné.

[48] S ohledem na to, že k nepozbytí platnosti územního rozhodnutí došlo v důsledku zahájení jiného vyvlastňovacího řízení, bylo by nadbytečné a v rozporu se zásadou hospodárnosti zabývat se realizací přeložky přípojky pro automatický sčítač dopravy jako druhého důvodu, proč územní rozhodnutí nepozbylo platnosti. Ani závěr, že realizace

přeložky k nepozbytí platnosti nevedla, by totiž nemohl ničeho změnit na tom, že územní rozhodnutí bylo v době nyní přezkoumávaného vyvlastňovacího řízení platné.

V.3 Rozšíření předmětu vyvlastnění

[49] Dále stěžovatel namítl, že správní orgány ani krajský soud se řádně nevypořádaly s jeho konkrétními námitkami týkajícími se splnění podmínek pro rozšíření předmětu řízení.

[50] Podle § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění *není-li možné pozemek, stavbu nebo jejich část, popřípadě právo odpovídající věcnému břemenu užívat bez vyvlastňovaného pozemku, stavby nebo jejich částí či věcného břemene buď vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, lze na ně rozšířit vyvlastnění, jestliže o to vyvlastňovaný požádá, i když není nezbytné k dosažení daného účelu.*

[51] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaný se uvedenými námitkami podrobně zabýval na str. 17 až 19 svého rozhodnutí a krajský soud v bodě 57 napadeného rozsudku. Předně tedy není pravda, že se námitkami stěžovatele uplatněnými v průběhu správního a soudního řízení nezabývaly. Pokud jde o pády předmětů či dokonce automobilů z mostu nad pozemky stěžovatele, krajský soud takové situace neoznačil za nereálné, „jen“ za nepříliš pravděpodobné. Podle krajského soudu však ze samotné skutečnosti, že k nějaké situaci může dojít či dokonce „dříve či později“ dojde, nelze dovozovat závěr o znemožnění či nepřiměřeném ztížení užívání zbylých nemovitostí stěžovatele. V tomto ohledu nelze považovat ilustrativní odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu z 6. 9. 2018, č. j. 7 As 225/2018-116, za zcela nepřiléhavý, byť se zabývá výkladem § 5 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí).

[52] Nejvyšší správní soud má ve shodě se žalovaným a krajským soudem za to, že ke stěžovatelem popisovaným situacím v rámci celé ČR sice může docházet prakticky denně, avšak je statisticky vyloučeno, aby se tak dělo denně právě i v bezprostředním okolí stěžovatelových pozemků. Naopak, statisticky k tomu příliš často docházet nebude, resp. jistě ne v takové intenzitě, aby nebylo možné zbylé pozemky užívat buď vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, tedy aby to odůvodňovalo splnění podmínek pro rozšíření předmětu vyvlastnění. Výsledkem uplatnění stěžovatelovy argumentace by docházelo až k absurdním požadavkům vyvlastňovaných vůči vyvlastnitelům a v konečném důsledku by bylo třeba vyvlastňovat extrémně velké množství pozemků, jež by nebyly vůbec potřebné pro dosažení daného účelu. To by bylo nejen v rozporu se smyslem a účelem institutu vyvlastnění, ale především by mohlo blokovat jakoukoli výstavbu ve veřejném zájmu. Institut rozšíření předmětu vyvlastnění je výjimkou z obecné zásady stanovené v § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění, že *vyvlastnění lze provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem* (srov. rozsudek NSS ze 7. 4. 2016, č. j. 9 As 89/2015-28, bod 13), a jako takovou je třeba ji vykládat restriktivně. Nadto, v případě namítaných negativních vlivů z provozu obchvatu nejde o to, že by stěžovatel nemohl zbylé nemovitosti užívat „bez vyvlastňovaného pozemku“, jak vyžaduje § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění (srov. bod 15 posledně citovaného rozsudku NSS), nýbrž o to, že v důsledku provozu silnice by se mohlo užívání zbylých nemovitostí zhoršit. Z tohoto hlediska má ovšem stěžovatel stejné právní postavení jako kdokoliv jiný, kdo se cítí stavbou obchvatu ohrožen, a § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění mu ochranu

pokračování

neposkytuje (usnesení Nejvyššího soudu z 25. 9. 2012, sp. zn. 22 Cdo 3138/2010, na které navázal NSS v rozsudku z 12. 10. 2016, čj. 5 As 125/2015-86). Lze tedy uzavřít, že v nyní projednávané věci stěžovatele nebyly naplněny zákonné předpoklady pro rozšíření předmětu vyvlastnění ve smyslu § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění.

[53] Pokud jde o námitku, že v rámci územního rozhodnutí nebyl vyřešen přístup ke zbylým pozemkům stěžovatele, je třeba uvést, že stěžovatel ji na str. 8 žaloby uplatnil skutečně velmi obecně a stručně. Nesouhlasil totiž pouze s tím, že přístupy jsou řešeny v rámci přeložky SO 165. Žalovaný však v druhém odstavci na str. 19 uvedl, že lokality se týká též přeložka SO 149. Především však vypořádání odvolací námitky stran přístupnosti pozemků založil na vícero důvodech, mj. faktickém zachování přístupu na pozemky či nepodání odvolání směřujícího do obsahu závazných stanovisek orgánu státní správy lesů (str. 18 a 19). Přeložku SO 149 však stěžovatel v žalobě nikterak nezpochybnil, a proto ji krajský soud v rámci odkazu na podstatnou část odůvodnění žalovaného pouze zmínil, aniž se jí blíže zabýval. Jestliže tedy stěžovatel až v kasační stížnosti poprvé brojí i proti přeložce SO 149, jde o námitku nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 4, neboť ji neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl. Proti již v žalobě zpochybněné přeložce SO 165 naopak v kasační stížnosti nebrojí.

[54] Námitka, že z projektové dokumentace ke stavebnímu povolení je zřejmé, že stavba bude prováděna i na pozemcích stěžovatele, jež nebyly vyvlastněny, není pro nyní projednávanou věc relevantní, jelikož míří zcela mimo její předmět. Tím je výhradně vyvlastňovací řízení, nikoli později zahájené řízení stavební. Právě v samotném stavebním řízení má stěžovatel prostor pro uplatnění svojí námitky.

[55] Ohledně otázky samostatného výroku stěžovatel namítl, že disponuje vyvlastňovacím řízením v části „žádosti“ o rozšíření předmětu vyvlastnění, neboť ji může vzít zpět. Podle Nejvyššího správního soudu to však bez dalšího nevede k závěru, že se jedná o žádost ve smyslu § 45 správního řádu. Vzít zpět lze totiž jistě i námitku proti vyvlastnění podle § 22 odst. 2 zákona o vyvlastnění. Správnost závěru správních orgánů i krajského soudu nadto výslovně potvrdil i rozsudek z 27. 5. 2015, čj. 6 As 68/2015-32, bod 27, kde Nejvyšší správní soud uvedl, že závěry krajským soudem zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu z 8. 3. 2006, čj. 3 As 35/2005-63, č. 880/2006 Sb. NSS, ohledně výkladu § 110 starého stavebního zákona jsou použitelné i na novou právní úpravu v § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění. Tento závěr platí i s vědomím gramatického znění § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění, včetně použitého spojení „*jestliže o to vyvlastňovaný požádá*“.

V.4 Namítané vady řízení před krajským soudem

[56] Stěžovatel namítl, že v důsledku vady řízení před krajským soudem došlo k přepisu vlastnictví v katastru nemovitostí ze stěžovatele na OZNŘ I), aniž nabylo rozhodnutí o vyvlastnění právní moci. Podle Nejvyššího správního soudu však hodnocení správnosti stavu zápisu v katastru nemovitostí přesahuje předmět nyní přezkoumávaného řízení, jímž je zákonnost rozhodnutí o vyvlastnění, resp. rozhodnutí žalovaného, nikoli správnost údajů zapsaných v katastru nemovitostí podle těchto rozhodnutí. Jak správně uvedli žalovaný a OZNŘ I) ve svých vyjádřeních, stěžovatel v tomto řízení nemůže brojit proti důsledkům vkladového řízení, a pokud se cítí dotčen postupem katastrálního úřadu, může či mohl proti tomu činit příslušné kroky v samostatné procesní linii vůči

katastrálnímu úřadu (srov. rozsudek z 6. 4. 2023, čj. 10 As 358/2022-104, body 16 a 17, kde se Nejvyšší správní soud zabýval v podstatě shodnou námitkou tehdejších stěžovatelů).

[57] Stěžovatel též namítl, že krajský soud měl správně rozhodnutí žalovaného zrušit, neboť nebylo řádně doručeno. Krajský soud však v napadeném rozsudku, a především v usnesení z 11. 11. 2022, čj. 30 A 54/2022-103, přílehavě vysvětlil, proč chybné doručení nepředstavuje důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného. Vyšel z nedávného rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 10 As 169/2022-93, jenž v bodě 18 dospěl k jednoznačnému závěru, že nejde o „*důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného, ale jen pro výzvu krajského soudu, aby žalovaný doručil rozhodnutí řádně, způsobem, který bude respektovat shora uváděné normy*“. Stěžovatel však v kasační stížnosti uvedené závěry nikterak nenapadl a omezil se na pouhý nesouhlas s postupem krajského soudu. Námitka je proto nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

[58] Stěžovatel v této souvislosti rovněž namítl, že krajský soud vzhledem k chybnému doručení rozhodnutí žalovaného, jež tak nebylo v právní moci, neměl vůbec rozhodovat o odkladném účinku. K tomu Nejvyšší správní soud pouze stručně uvádí, že otázka nepřiznání odkladného účinku žalobě, jako rozhodnutí podle své povahy dočasného, není a nemůže být předmětem řízení o této kasační stížnosti.

[59] Stěžovatel nemá pravdu, že mu bylo v důsledku postupu krajského soudu doručeno rozhodnutí žalovaného ve dvou verzích – nejprve s datem 1. 7. 2022 a následně 21. 7. 2022. Nejvyšší správní soud ze spisového materiálu ověřil, že rozhodnutí bylo vyhotoveno pouze v jedné verzi s datem 21. 7. 2022. V elektronickém vyhotovení tohoto rozhodnutí, jež bylo původně zasláno stěžovateli nesprávně prostřednictvím datové schránky, byla první číslice „2“ v datu „21. července 2022“ vizuálně překryta polem elektronického podpisu, jak výstižně osvětlil žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti. Ostatně, i samotný elektronický podpis je právě z 21. 7. 2022. Jelikož elektronickou verzi s takto překrytou první číslicí stěžovatel zaslal krajskému soudu jako přílohu žaloby, uvedl krajský soud ve výrokové části i bodě 1 odůvodnění napadeného rozsudku nesprávné datum vydání napadeného rozhodnutí 1. 7. 2022.

VI. Závěr a náklady řízení

[60] Na základě výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[61] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, jenž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti měl, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[62] Osoby zúčastněné na řízení I) a II) nemají právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti. Osoba zúčastněná na řízení má dle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu pouze těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, případně jí soud může z důvodů zvláštního zřetele hodných na návrh přiznat i náhradu dalších nákladů řízení. V daném případě však žádná z těchto zákonem předvídaných situací v řízení před krajským soudem ani v řízení o kasační stížnosti

pokračování

nenastala. Nejvyšší správní soud tak neshledal žádný z důvodů pro přiznání náhrady nákladů řízení (obdobně rozsudek NSS čj. 10 As 358/2022-104, bod 50).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. května 2023

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu